

Sygn. akt. I.C. 53/15

Dnia 27 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Maria Tokarz

Protokolant : sekr. sąd. Agata Kasalik

po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 2015 r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletniej A. G. działającej przez przedstawiciela ustawowego ojca J. G. (1)

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w Ł.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w Ł. na rzecz powódki A. G. kwotę 133.798 (sto trzydzieści trzy tysiące siedemset dziewięćdziesiąt osiem) złotych wraz z odsetkami ustawowymi:

- od kwoty 53.678 (pięćdziesiąt trzy tysiące sześćset siedemdziesiąt osiem) złotych od dnia 4 lutego 2013 r. do dnia zapłaty;

- od kwoty 80.120 (osiemdziesiąt tysięcy sto dwadzieścia) złotych od dnia 4 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty;

II. ustala odpowiedzialność strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w Ł. za skutki wypadku z dnia 2 marca 2012 r. w stosunku do powódki A. G. mogące wystąpić w przyszłości;

III. w pozostałej części powództwo oddala;

IV. nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Nowym Sączu od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w Ł. kwotę 7.475 (siedem tysięcy czterysta siedemdziesiąt pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania;

V. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w Ł. na rzecz powódki A. G. kwotę 2000 (dwa tysiące) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt IC 53/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 27.04.2015 roku

W ostatecznie sprecyzowanym żądaniu pozwu małoletnia powódka A. G. reprezentowana przez przedstawiciela ustawowego ojca J. G. (1) domagała się zasądzenia na jej rzecz od strony pozwanej (...) S.A w Ł. kwot: 172.000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 50.000 zł od dnia wytoczenia powództwa, a od kwoty 122.000 zł od dnia rozszerzenia powództwa do dnia zapłaty, zasądzenia kwoty 2.938,36 zł tytułem skapitalizowanych odsetek od kwoty 50.000 zł za okres od dnia 20.08.2012 roku do dnia 1.02.2013 roku z odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, zasądzenia kwoty 860 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia z

ustawowymi odsetkami od kwoty 740 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i od kwoty 120 zł od dnia rozszerzenia powództwa do dnia zapłaty, ustalenia odpowiedzialności strony pozwanej za skutki wypadku z dnia 2.03.2012 roku jakie mogą wystąpić u powódki w przyszłości oraz zasądzania kosztów zastępstwa prawnego w kwocie 4817 zł.(k. 1-19, k. 194-197).

W uzasadnieniu pozwu podniesiono, że w dniu 2.03.2012 roku miejscowości B. doszło do wypadku drogowego. Kierujący samochodem marki M. z naczepą nie zachował należytej ostrożności w czasie manewru cofania i uderzył w F. (...), w wyniku czego obrażeń doznała powódka. Pojazd sprawcy był ubezpieczony w towarzystwie pozwanej. W wyniku wypadku powódka doznała: stłuczenia głowy, wstrząśnienia mózgu, złamania podstawy czaszki, wieloodłamowego złamania kości twarzoczaszki z przemieszczeniem, pourazowej odmy śródczaszkowej, urazu uszkodzenia gałki ocznej lewej, rany powieki oka lewego, rany szarpanej szyi po lewej stronie, rany tłuczonej wargi górnej, licznych drobnych ciętych ran twarzy, złamania V kości śródrczęca prawego bez przemieszczenia, rany rogówki i twardówki z oderwaniem tęczęwki od podstawy, wylewu do przedniej komory oraz do ciała szklistego w oku lewym, rany skóry powieki górnej i dolnej oraz granicy i policzka po stronie lewej. Powódka w miesiącu marcu 2012 roku zaraz po wypadku była hospitalizowana w szpitalu w N. S. a następnie w Wojewódzkim Szpitalu (...) w K. i Szpitalu (...) w K.. W lipcu i sierpniu 2012 roku przebywała natomiast w (...) szpitalu na oddziale okulistycznym. Do dnia dzisiejszego powódka odczuwa skutki wypadku. Za pośrednictwem pełnomocnika zgłosiła żądanie ubezpieczycielowi pismem z dnia 13.07.2012 roku, co skutkowało uznaniem przez pozwaną swojej odpowiedzialności co do zasady i wypłaceniem na jej rzecz łącznie 48.000 zł zadośćuczynienia, która to kwota nie jest jednak adekwatna do rozmiaru doznanej przez nią krzywdy. W związku z koniecznością leczenia bardzo poważnych obrażeń ciała w wyniku wypadku z dnia 2.03.2012 roku powódka przeszła bolesny proces leczenia, została też zarejestrowana na liście osób oczekujących na przeszczep rogówki. Przez kilka miesięcy po wypadku była wyłączona z normalnego życia osobistego, szkolnego. Do dzisiaj dręczą ją obawy czy powróci do pełnej sprawności i zdrowia. W chwili wypadku powódka miała 15 lat i doznała znacznych cierpień fizycznych i psychicznych. W wyniku leczenia powypadkowego poniosła też koszty leczenia. Z uwagi na poważne obrażenia nie sposób wykluczyć dalszych skutków wypadku w jej zdrowiu. Odsetki powódka policzyła licząc 7 dni od daty wysłania pisma ze zgłoszeniem roszczenia ubezpieczycielowi tj. 13.07.2012 roku z uwzględnieniem 30-dniowego terminu wynikającego z art. 14 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...) tj dnia 20.08.2012 roku.

Strona pozwana w odpowiedzi na pozew i na zmodyfikowane żądanie (k. 51-53 i k.208) wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jej rzecz od powódki kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa prawnego wg. norm prawem przepisanych.

Strona pozwana przyznała, że przyjęła w tej sprawie odpowiedzialność z wypadek komunikacyjny z dnia 2.03.2012 roku i decyzją z dnia 7.08.2012 i 24.08.2012 wypłaciła na rzecz powódki m.in. 48.000 zł zadośćuczynienia. Zdaniem strony pozwanej wypłacone zadośćuczynienie za doznaną krzywdę ustalono przy uwzględnieniu doznanych przez powódkę cierpień fizycznych i psychicznych ich intensywności, trwałości oraz nieodwracalnego charakteru. Przyznane zadośćuczynienie stanowi zatem odpowiednią sumę pieniężną w świetle art. 445 par 1 kc. odpowiadającą wytycznym SN. Strona pozwana zaznaczyła, że przyznana tytułem zadośćuczynienia suma pieniężna powinna być utrzymana w rozsądnych granicach i dostosowana do aktualnych stosunków majątkowych. Wysokość zadośćuczynienia powinna być umiarkowana. Odpowiedniość sumy zadośćuczynienia ma służyć złagodzeniu doznanej krzywdy, a jednocześnie nie powinna być źródłem wzbogacenia. Żądania powódki dotyczące zadośćuczynienia są nadmierne biorąc pod uwagę obrażenia ciała jakich doznała. Strona pozwana zakwestionowała też termin liczenia odsetek podany przez powódkę, podając, że uzasadnione są odsetki ale dopiero od dnia wyrokowania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 2.03.2012 roku o godz. 19.40 w B. doszło do wypadku samochodowego. Powódka podróżowała jako pasażer samochodu marki F. (...) nr rej (...), w który uderzył samochód ciężarowy marki M. z przyczepą o nr rej (...) prowadzony przez D. B.. Kierujący zespołem samochodu ciężarowego z przyczepą wycofywał się na drogę i tylnym lewym narożnikiem przyczepy uderzył w samochód osobowy. Sprawca wypadku posiadał ubezpieczenie OC u strony pozwanej.

(okoliczności bezsporne)

Bezpośrednio po wypadku powódkę przetransportowano karetką pogotowia ratunkowego do Szpitala (...) w N., gdzie przebywała na Oddziale (...) (...) do dnia 3.03.2012 roku. Miała przeprowadzoną diagnostykę radiologiczną, szycie ran i plastykę rany powieki, ocenę gałki ocznej. W trakcie tego leczenia rozpoznano u niej : stłuczenie głowy, wstrząśnienie mózgu, złamanie podstawy czaszki oraz wieloodłamowe złamanie kości twarzoczaszki z przemieszczeniami, pourazową odmę śródczaszkową, urazowe uszkodzenie gałki ocznej lewej, ranę powieki oka lewego, ranę szarpaną szyi po stronie lewej, ranę tłuczoną wargi górnej, liczne rany cięte twarzy, złamanie V kości śródreżca prawego, bez przemieszczenia.

Po ustaleniu z Wojewódzkim Szpitalem (...) w K. w dniu 3.03.2012 roku powódkę przekazano do tej placówki celem dalszego leczenia. W dniu 3.03.2012 roku powódkę operowano - miała wykonaną rewizję ran rogówki i twardówki, ewakuację ciała obcego z przedniej komory (drobne szkło), odcięcie tęczówki wypadniętej, szycie rany rogówki i twardówki oka lewego. Powódkę wypisano do domu z rozpoznaniem : stan po urazie głowy i oczodołu lewego, rana przecinająca rogówki i twardówki z oderwaniem tęczówki u podstawy, wylew do przedniej komory oraz ciała szklanego w oku lewym, rany skóry powieki górnej i dolnej oraz granicy powieki i policzka po stronie lewej.

W dniach 3.03- 6.03.2012 roku powódkę hospitalizowano na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii USzD w K., a następnie w dniach 6.03 - 14.03.2012 roku na dziale (...) (...) z rozpoznaniem: urazu wielomiejscowego w wyniku wypadku komunikacyjnego, stłuczenia obu płatów skroniowych, krwiaka mózgowego płata czołowego lewego, złamania łuski kości czołowej i stropu oczodołu lewego, złamania skrzydeł i trzonu kości klinowej po stronie lewej, złamania kości jarzmowej lewej, złamania zatoki szczękowej prawej, urazu gałki ocznej lewej - stan po leczeniu chirurgicznym 3.03.2012r, złamania podgłówkowego V kości śródreżca ręki prawej, licznymi ranami ciętymi i tłuczonymi twarzy, ciałem obcym w ranach (szkło). Była konsultowana przez neurochirurga, który nie stwierdził objawów oponowych i ogniskowego uszkodzenia (...), nie stwierdził konieczności leczenia operacyjnego.

W dniach 21.03 - 26.03.2012 roku powódka przebywała na Oddziale Chirurgii Szczękowo-Twarzowej Szpitala (...) w K., gdzie była leczona zachowawczo. Wypisana z rozpoznaniem: osłabienia ostrości wzroku (poczucie światła) oka lewego po usunięciu ciała obcego (szkła) z przedniej komory oka lewego i zeszytciu rany rogówki i tęczówki, opadnięciem powieki górnej OL, wieloodłamowym złamaniem łuski kości czołowej, stopu oczodołu lewego, jarzmowo-szczękowe po stronie lewej i podstawy środkowego dołu czaszki, stanem po urazie głowy - stłuczeniu płata skroniowego lewego z krwiakiem przymózgowym lewej okolicy czołowej, złamaniem podgłówkowym C kości śródreżca ręki prawej zaopatrzone szyną gipsową.

Powódka leczenie kontynuowała w Poradni Patofizjologii Widzenia i N. Szpitala (...) w K. oraz Poradni (...) Szczękowo-Twarzowej Szpitala (...) w K..

W dniach 29.07 - 30.07.2012 roku i 13.08- 16.08.2012 roku powódka była leczona na Oddziale Okulistycznym Szpitala (...) w G., gdzie w dniu 14.08.2012 roku przeszła operację usunięcia zaćmy, witrektomię przednią z wszczepem soczewki diafragmatycznej z fiksacją śródtkwardówkową oka lewego.

(dowód: historia choroby powódki z kartami leczenia szpitalnego i wynikami badań, skierowaniami w kopercie na k. 40, zeznania świadka S. G. k. 76, zeznania świadka J. G. (2) k. 77, zeznania przedstawiciela ustawowego powódki G. G. k. 78-79, k. 238,00:09:01, zeznania świadka E. Ś. k. 77-78,)

W chwili wypadku powódka miała niespełna 15 lat i uczęszczała do gimnazjum. Po zakończeniu leczenia szpitalnego nie chodziła do szkoły. Z uwagi na obrażenia oka oraz stan emocjonalny powódki od kwietnia 2012 roku kontynuowała ona naukę w trybie indywidualnego toku nauczania, ale miała poważne problemy z pisaniem i czytaniem z uwagi na obrażenia powypadkowe. Początkowo nie chciała w ogóle wychodzić z domu, zamknęła się w sobie. Nie chciała rozmawiać. Była konsultowana przez psychologów podczas leczenia szpitalnego. Miała światłowstręt, który jej bardzo dokuczał. Nie chciała chodzić do szkoły bo obawiała się reakcji rówieśników na zamiany w swoim wyglądzie. Wstydziła

się szpecących ran na twarzy. Nawet jak uczęszczała do kościoła to wybierała msze święte, w takich godzinach, gdzie nie było wielu wiernych. Wymagała też systematycznej i praktycznie ciągłej wymiany opatrunków oka lewego, które z dużą częstotliwością w ciągu dnia wykonywała matka, zakrapiając i smarując powódce oko, co sprawiało jej dolegliwości bólowe. Zaraz po powrocie ze szpitala z uwagi na obrażenia twarzy powódka przyjmowała tylko pokarmy płynne przygotowywane przez matkę. Zaliczyła II klasę gimnazjum. Wymagało to jednak od niej dużo pracy i samozaparcia, gdyż podczas nauki szybko się męczyła. Wyznaczano jej zatem mniejsze partie materiału szkolnego do nauczania. Zaliczyła rok z ocenami dobrymi. Od września 2012 roku kontynuowała edukację w III klasie w gimnazjum wraz z rówieśnikami z klasy. Duże wsparcie stanowiły dla niej koleżanki z klasy. Została zwolniona z zajęć WF z uwagi na schorzenia powypadkowe. Obecnie musiała zrezygnować z gry w drużynie piłki siatkowej i z gry w piłkę ręczną aby nie narażać się na urazy oka. Wcześniej chętnie uprawiała te sporty i jeździła na rowerze. Obecnie prowadzi bardzo ostrożny tryb życia. Dalej miewa myśli depresyjne związane ze stanem zdrowia. Miewa chwile zwątpienia w proces leczenia. Dalej boleśnie znosi istnienie blizn na twarzy. Przejmuje się swoim wyglądem zewnętrznym. Blizny maskuje fryzurą i makijażem.

(dowód: w kopercie z k. 40: zaświadczenia lekarskie, orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania, decyzja o przyznaniu indywidualnego nauczania, zeznania świadka S. G. k. 76, zeznania świadka J. G. (2) k. 77, zeznania przedstawiciela ustawowego powódki G. G. k. 78-79, k.238,00:09:01, zeznania świadka E. Ś. k. 77-78, zeznania świadka E. N. k. 77/2)

Orzeczeniem (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności z dnia 10.10.2012 r. powódka została uznana za osobę o lekkim stopniu niepełnosprawności. Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności przedłużono do dnia 30.09.2014 roku. W związku z orzeczonym stopniem niepełnosprawności powódki przyznano jej zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł miesięcznie.

(dowód: orzeczenie o niepełnosprawności z dnia 25.09.2013 roku k. 12, zeznania przedstawiciela ustawowego powódki G. G. k. 78-792)

Powódka nadal kontynuuje leczenie w poradni okulistycznej w G. gdzie regularnie się zgłasza. Pozostaje też pod kontrolą poradni okulistycznej w K., która prowadzi ją w kontekście przeszczepu rogówki. Powódka została zarejestrowana w Krajowej Liście Osób Oczekujących na przeszczepienie rogówki.

(dowód: pismo (...) z dnia 29.11.2012 roku k. 73, historie choroby k. 74-75 i k. 148-150 i k. 222-229)

Pismem z dnia 13.07.2012 roku (18.07.2012 data wpływu do ubezpieczyciela) powódka zgłosiła swoje żądanie stronie pozwanej, domagając się m.in. zapłaty zadośćuczynienia w kwocie 100.000 zł, 4800 zł za koszty opieki osoby trzeciej, 900 zł za specjalną dietę, 400 zł za uszkodzoną dzież, 2.820 zł za przejazdy do placówek medycznych.

Decyzją z dnia 7.08.2012 i 24.08.2012 ubezpieczyciel przyznał powódce zadośćuczynienie w kwocie 48.000 zł, 1008 zł tytułem zwrotu kosztów opieki, 3058 zł tytułem zwrotu kosztów dojazdu do placówek medycznych, 654,98 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia i 100 zł tytułem zwrotu zniszczonej odzieży. Pismem z dnia 29.08.2012 roku powódka domagała się od ubezpieczyciela kwoty 942,18 zł za koszty leczenia i 1.002,96 za dojazdy do placówek medycznych. Decyzją z dnia 17.09.2012 roku przyznano powódce kwotę 528 zł koszty dojazdu i 654,98 za koszty leczenia. Powódka od decyzji ubezpieczyciela ustalającego zadośćuczynienie na kwotę 48.000 zł odwołała się. Jej odwołania nie uwzględniono. Decyzją z dnia 16.11.2012 roku otrzymała jedynie 113,50 zł za zwrot kosztów leczenia.

(dowód: korespondencja z ubezpieczycielem w kopercie na k. 40, w aktach likwidacji szkody: pismo powódki z dnia 13.07.2012 r. k.13-16, decyzja z dnia 7.08.2012 roku k. 65, decyzja z dnia 24.08.2012 roku k. 66-67, decyzja z dnia 17.09.2012 r. k. 89, odwołanie k. 100-102)

Po zakończeniu postępowania likwidacyjnego powódka poniosła dalsze koszty leczenia w łącznej kwocie 860 zł. W dniu 3.01.2013 roku za badanie okulistyczne w gabinecie P. R. zapłaciła 100 zł, w dniu 19.11.2012 oku 90 zł, a w dniu

30.11.2012 roku za szkła korekcyjne 550 zł. W dniu 4.06.2013 roku zapłaciła za badanie okulistyczne z badaniem pola widzenia 120 zł.

(rachunki za porady specjalistyczne, zakup szkieł korekcyjnych w kopercie na k. 40 i k. 198)

W wyniku wypadku z dnia 2.03.2012 roku powódka doznała: stłuczenia głowy, wstrząśnienia mózgu, stłuczenia obydwu płatów skroniowych z krwiakiem przymózgowym płata czołowego lewego, złamania łuski kości czołowej i stropu oczodołu lewego, złamania skrzydeł i trzonu kości klinowej po stronie lewej, złamania kości jarzmowej lewej, złamania zatoki szczękowej prawej, urazu gałki ocznej lewej, złamania podgłówkowego V kości śródreżca ręki prawej, licznych ran ciętych i tłuczonych twarzy, stłuczenia oraz ran ciętych rogówki oka lewego oraz twardówki, oderwania tęczowi od podstawy, ran skory powiek oka lewego, krwotoku do przedniej komory ciała szklistego, stresu pourazowego.

W związku z wypadkiem samochodowym powódka doznała urazu psychicznego związanego z bólem fizycznym, licznymi ranami i groźbą utraty oka oraz pogorszeniem funkcjonowania. Przeżyła tzw. zespół stresu pourazowego. Obecnie utrzymują się jedynie pewne objawy tego stresu w postaci chwiejności nastroju, problemów w skupieniu uwagi, postaw lękowych oraz myślenia depresyjnego. Zespół ten nie oznacza jednak trwałego uszczerbku na zdrowiu.

Powódka nie wymaga leczenia neurologicznego ortopedycznego, ani rehabilitacji. Nie ma objawów uszkodzenia OUN. Wymaga dalszego leczenia okulistycznego i stosowania preparatów nawilżających rogówkę. Powódka doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu w postaci znacznego uszkodzenia oka lewego ze znacznym upośledzeniem jego widzenia. Rokowanie co do przyszłości poprawy stanu tego oka są niepewne. Powódka nigdy nie odzyska sprawności narządu wzroku, utraciła akomodację, tracąc soczewkę własną, uszkodzenie rogówki jest znaczne i wymaga przeszczepu. Trwały uszczerbek związany z widzeniem na jedno oko wynosi 35% oraz 25% (poz 34 tabeli norm procentowego uszczerbku na zdrowiu stanowiąca załącznik do rozp. Min. Pracy i Polityki Społ. Z dnia 18.12.2002).

Powódka doznała 15% trwałego uszczerbku na zdrowiu w związku z obrażeniami głowy i zdiagnozowaną utrwaloną nerwicą z urazem czaszkowo-mózgowym: 7% uszczerbku na zdrowiu (poz. 10 a tabeli norm procentowego uszczerbku na zdrowiu stanowiąca załącznik do rozp. Min. Pracy i Polityki Społ. Z dnia 18.12.2002) oraz 8 % (pkt 2 w/w tabeli). W związku z wielomiejscowym złamaniem kości twarzoczaszki i podstawy czaszki trwały uszczerbek na zdrowiu powódki wynosi 8%. Szpecące blizny twarzy stanowią trwały uszczerbek w wysokości 5%, a następstwa złamania V kości śródreżca prawego 2%.

Blizny po doznanych zranieniach mają utrwalony charakter i stanowią wyraźne oszpecenie powódki. Rokowania co do ustąpienia skutków zranienia twarzy jest niepomyślne. Funkcja prawej ręki jest w znikomym stopniu upośledzona z możliwą poprawą w tym zakresie. Obrażenia ciała u powódki były bardzo bolesne bezpośrednio po wypadku. Dolegliwości te zmniejszały się stopniowo po zaopatrzeniu chirurgicznym i unieruchomieniu śródreżca oraz zastosowaniu leków przeciwbólowych. Obrażenia głowy, gałki ocznej i liczne rany skóry powodowały także nasilone dolegliwości bólowe głowy w okresie bezpośrednim po wypadku, z tego powodu powódka otrzymywała w szpitalach odpowiednie leki. Dolegliwości te mogły utrzymywać się do miesiąca. Obecnie w związku z urazem głowy występują u powódki okresowe bóle i zawroty głowy. W związku z tymi obrażeniami ciała powódka nie była w stanie wykonywać czynności bytowych przez okres około 1 miesiąca i wymagała pomocy w wymiarze 6 ha dziennie. W związku z obrażeniami oka powódka wymagała pomocy przez okres 2 miesięcy w zaspokajaniu bieżących potrzeb. Nie wymagała stosowania specjalnej diety podczas leczenia.

(dowód: opinia biegłego psychologa k. 85-86, opinia biegłego ortopedy k. 94-95, opinia biegłego neurologa k. 125-129, opinia biegłego okulisty z opinia uzupełniającą k. 154-156 i k. 184)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumentację leczenia powódki, rachunki za poniesione koszty leczenia, zaświadczenia lekarskie, orzeczenia o niepełnosprawności, korespondencję z ubezpieczycielem dołączone

do pozwu i zalegające w aktach likwidacji szkody. Treść tych dokumentów nie budziła wątpliwości Sądu i nie była kwestionowana przez strony.

Ustaień w zakresie obrażeń powypadkowych powódki, intensywności leczenia, konieczności kontynuacji leczenia, trwałego uszczerbku na zdrowiu Sąd dokonał w oparciu o opinie biegłych lekarzy: psychologa, ortopedy, neurologa i okulisty. Opinie lekarzy pierwszych trzech specjalności nie były kwestionowane przez strony. Zarzuty pozwanej do opinii okulisty w zakresie wysokości przyjętego uszczerbku na zdrowiu biegła omówiła wyczerpująco w opinii uzupełniającej. W/w opinie były dla Sądu jasne, rzetelne i profesjonalne, a wyciągnięte przez biegłych wnioski oparte na badaniu fizykalnym powódki oraz analizie jej leczenia, logiczne.

Zeznania świadków oraz przedstawicieli ustawowych powódki Sąd uznał za wiarygodne i przekonujące. Świadkowie oraz przedstawiciele ustawowi powódki opisywali przebieg leczenia powypadkowego powódki, jej problemy w szkole oraz proces adoptowania do warunków po wypadku w sposób spójny i współgrający z dokumentami zalegającymi w aktach tej sprawy i aktach likwidacji szkody.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w części

Odpowiedzialność odszkodowawcza pozwanego ubezpieczyciela wynika z zawartej umowy OC w ramach, której ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą za skutki związane z ruchem pojazdu, którym kierował D. B.. Przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony (art.822§1 kc). Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia (art.822 §2 kc). O ile strony nie umówiły się inaczej, suma pieniężna wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia nie może być wyższa od poniesionej szkody (art. 824¹§1 kc).

Na mocy art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.03.124.1152) z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym (art. 36 ust 1).

Ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku (art. 817§ 1 kc). Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część świadczenia ubezpieczyciel powinien spełnić w terminie przewidzianym w § 1 (art.817§2 kc).

Odpowiedzialność ubezpieczyciela jest uzależniona od zakresu odpowiedzialności sprawcy zdarzenia. Z mocy art.436 §1 kc odpowiedzialność przewidzianą w artykule 435 kc ponosi również samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody. Jednakże gdy posiadacz samoistny oddał środek komunikacji w posiadanie zależne, odpowiedzialność ponosi posiadacz zależny. Okoliczności wypadku jak też spowodowania zdarzenia przez D. B. nie budziły wątpliwości Sądu. Okoliczność ta była zresztą między stronami niesporna. Stron pozwana nie kwestionowała też swojej odpowiedzialności co do zasady.

Roszczenia powódki są częściowo zasadne i znajdują oparcie w treści art. 444 i 445 k.c.

Art. 445 § 1 kc pozwala na zasądzenie odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Chodzi tu o krzywdę ujmowaną jako cierpienie fizyczne (ból i inne dolegliwości) oraz cierpienia psychiczne (tj. ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała albo rozstroju zdrowia). Wielkość zadośćuczynienia zależy od oceny całokształtu okoliczności, w tym rozmiaru doznanych cierpień, ich intensywności, trwałości czy nieodwracalnego charakteru. Przy ustalaniu rozmiaru cierpień i ujemnych doznań psychicznych powinny być przede wszystkim uwzględniane zobiektywizowane kryteria oceny, jednakże w relacji do indywidualnych okoliczności danego przypadku. Ponadto zadośćuczynienie ma posiadać charakter kompensacyjny i obiektywnie rzecz biorąc musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość. Nie jest możliwe zatem zasądzenie kwoty symbolicznej (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 15 lutego 2006r., IV CK 384/05; por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 8 listopada 2005r., I Aca 329/05). Z drugiej jednak strony zadośćuczynienie nie może być zbyt wygórowane, bo prowadziłoby to do nieuzasadnionego wzbogacenia osoby poszkodowanej. Jego kwota winna być tak dobrana, aby odpowiadała aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2001r., III CKN 427/00).

Sąd uznał, że dla złagodzenia cierpień fizycznych i psychicznych powódki należy przyznać jej zadośćuczynienie w kwocie 178.000 zł. Po odliczeniu jednak wypłaconej przez ubezpieczyciela kwoty 48.000 zł, Sąd zasądził ostatecznie 130.000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Proces leczniczy powypadkowy powódki w kilku szpitalach był związany z dolegliwościami bólowymi, na co zwracali uwagę powołani biegli sądowi. Szczególnie bolesne były dla powódki zabiegi związane z pielęgnacją i operacjami oka. Sam uraz twarzoczaszki był bolesny i wymagał zmiany konsystencji podawanych posiłków. Powypadkowy stan powódki wymagał również wsparcia ze strony najbliższych, gdyż z uwagi na złamanie ręki i uraz oka nie była samodzielna.

Powódka doznała także wielu cierpień psychicznych, głównie związanych z brakiem akceptacji swojego wyglądu zewnętrznego i utratą widzenia w jednym oku. W związku z wypadkiem powódka posiada bowiem na twarzy liczne blizny szpecące, co do których rokowania ich ustąpienia z uwagi na utrwalony charakter są niepomyślne. Zszpecenie ciała stanowi istotną okoliczność dla ustalenia zadośćuczynienia. W związku z widocznymi dla otoczenia bliznami na czole powódka wstydzi się i obawia przykrości ze strony innych osób, w związku z tą okolicznością pozostawała jakiś czas w załamaniu psychicznym. Nie bez znaczenia dla wysokości zadośćuczynienia są też lęki powódki o swoją przyszłość. Rokowania wyleczenia ślepoty oka lewego są niepomyślne. Powódka nawet po przeszczepie rogówki nie odzyska widzenia. Zabieg ten jest jednak konieczny dla funkcjonowania oka lewego na takim poziomie jak obecnie. Cierpienia psychiczne powódki koncentrowały się także na ograniczeniach ruchowych oraz na braku pewnej samodzielności. Powódka musiała zrezygnować z aktywności sportowej i fizycznej, mając na uwadze urazy jakich doznała.

Na wysokość zadośćuczynienia wpływa także ustalony przez biegłych 90 % uszczerbek na zdrowiu powódki oraz jej wiek. Osoba młoda, która dopiero rozpoczyna własne życie rodzinne i zawodowe, szczególnie dotkliwie odczuwa przerwanie jej planów życiowych, co uzasadnia odpowiednie podwyższenie zadośćuczynienia (por. wyrok SN z 12 września 2002r., IV CKN 1266/00). Podkreślić również należy, że powódka jest młodą kobietą, dla której wygląd jest zawsze bardzo ważny. Doznane w wypadku obrażenia skupiły się głównie na twarzy i w obrębie oka, co spowodowało nasilenie cierpień psychicznych u powódki. Dla młodej kobiety wizja życia z szpecącymi bliznami jest szczególnie dotkliwa i krzywdząca. Powódka popadała przez to przygnębienie, do chwili obecnej ukrywa blizny. W ocenie Sądu także ta okoliczność wpływa na odpowiednie podniesienie zadośćuczynienia.

Jak wskazuje orzecznictwo sądów, zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny i nie może być symboliczne, musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość (por. wyrok SN z 15 lutego 2006r., IV CK 384/05, wyrok SA w Poznaniu z 8 listopada 2005r., I Aca 329/05). Powinno posiadać charakter całościowy, obejmujący wszystkie doznane cierpienia fizyczne i psychiczne. Z drugiej strony zauważyć wypada, że zadośćuczynienie nie może być źródłem wzbogacenia poszkodowanej powódki. Powinno się ono mieścić w zakresie koniecznym do skompensowania jej krzywdy. Mając na uwadze przytoczone wyżej argumenty Sąd określił wartość zadośćuczynienia posiłkując się

teżą orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2001r., III CKN 427/00, że wysokość zadośćuczynienia ma odpowiadać aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. Kierując się przede wszystkim kompensacyjną funkcją zadośćuczynienia, a także mając na uwadze zasadę umiarkowania, Sąd uznał, że opisany powyżej rozmiar krzywdy oraz przedstawione argumenty uzasadniają zasądzenie na rzecz powódki zadośćuczynienia w kwocie 178 000 zł. Dalsze żądanie powódki podlega oddalaniu. Powódka wskutek wypadku, mimo wysokiego procentowego uszczerbku na zdrowiu nie została pozbawiona samodzielności egzystencji. Obecnie jej proces leczniczy został zakończony, z wyłączeniem leczenia okulistycznego. Powódka, na co zwracali uwagę jej bliscy powróciła do życia szkolnego i koleżeńskiego bez żadnych deficytów. Obecnie funkcjonuje jak każda w jej wieku nastolatka, tylko z ograniczeniami ruchowymi związanymi z ochroną uszkodzonego oka.

W przypadku uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia art. 444 § 1 kc stanowi, że naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty związane z pokryciem strat materialnych i kosztów leczenia. Na tej podstawie Sąd zasądził na rzecz powódki żadaną kwotę 860 zł. Odszkodowanie przewidziane w art. 444 § 1 k.c. obejmuje wszelkie wydatki (koszty) pozostające w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, jeżeli są konieczne (niezbędne) i celowe (por. M. Nesterowicz (w:) Kodeks..., s. 425; G. Bieniek (w:) Komentarz..., s. 416; wyrok SN z dnia 9 stycznia 2008 r., II CSK 425/07, M. Praw. 2008, nr 3, s. 116). Pojęcie „wszelkie koszty” oznacza koszty różnego rodzaju, których nie da się z góry określić, a których ocena, na podstawie okoliczności sprawy, należy do sądu (wyrok SN z dnia 9 stycznia 2008 r., II CSK 425/07, LEX nr 378025). Celowość ponoszenia wszelkich wydatków może być związana nie tylko z możliwością uzyskania poprawy stanu zdrowia, ale też z potrzebą utrzymania tego stanu, jego niepogarszania (por. wyrok SN z dnia 26 stycznia 2011 r., IV CSK 308/10, LEX nr 738127). Zawsze jednak obowiązek zwrotu dotyczy wydatków rzeczywiście poniesionych i nie wystarczy wykazanie, że były one obiektywnie potrzebne (wyrok SA w Poznaniu z dnia 8 lutego 2006 r., I ACa 1131/05, LEX nr 194522). W ramach odszkodowania Sąd zasądził koszty prywatnych udokumentowanych badań lekarskich, wizyt lekarskich i zakupu szkieł.

W/w kwotę zadośćuczynienia i odszkodowania Sąd zasądził z ustawowymi odsetkami. Terminy początkowe liczenia odsetek co do kwoty 50 000 zł zadośćuczynienia i kwoty 740 zł zgłoszonych już w postępowaniu likwidacyjnym Sąd ustalił od dnia wniesienia pozwu czyli 4 luty 2013r. /za wcześniejszy okres od kwoty 50 000 zł przyznał odsetki skapitalizowane/. Odnośnie dalszej kwoty 80 000 zł zadośćuczynienia i 120 zł kosztów leczenia - nie tak jak wносиła powódka od dnia wniesienia pozwu i dnia rozszerzenia żądania, ale od dnia doręczenia tegoż pisma stronie pozwanej czyli od dnia 4.12.2014r /k. 208/ Wymienione przez Sąd daty stanowią wezwanie do zapłaty zgodnie z art. 455 kc. i utrwalonym w tym przedmiocie orzecznictwem SN. Dopiero po doręczeniu rozszerzonego żądania strona pozwana powzięła wiedzę o dalszych roszczeniach powódki.

Kwota dochodzona w postępowaniu likwidacyjnym nie była wysoka i dla pozwanego jak profesjonalisty na rynku ubezpieczeń rozeznanie czy jest to żądanie rozsądne nie powinno być trudne. Natomiast w chwili doręczenia rozszerzonego roszczenia postępowanie sądowe było już na końcowym etapie. Pozwany dysponował już wszystkimi opiniami biegłych, rozmiar krzywdy doznanej przez powódkę był tym bardziej łatwiejszy do oceny. Nie było zatem żadnego uzasadnionego powodu aby zwlekać z zapłatą, a żądanie zasądzenia odsetek znajduje uzasadnienie w treści art. 481 par.1 kc.

Sąd zasądził też od strony pozwanej na rzecz powódki skapitalizowane odsetki od kwoty 50.000 zł zadośćuczynienia w okresie do 20.08.2012 do 1.02.2013 w kwocie 2.938 zł. Podkreślić należy, że powódka zażądała zapłaty zadośćuczynienia w kwocie 100.000 zł w piśmie wysłanym do ubezpieczyciela w dniu 13.07.2012 roku-18.07.2012 data doręczenia ubezpieczycielowi. Ubezpieczyciel jako profesjonalista w branży likwidacji szkody nie rozpoznał jednak jej żądania w całości i przyznał tylko kwotę 48.000 zadośćuczynienia. Strona pozwana pozostawała zatem w zwłoce ze spełnieniem świadczenia w oparciu o art. 455 kc. co do kwoty nawet 52.000 zł, licząc 30 dni od daty otrzymania wezwania do zapłaty tj. od dnia 18.08.2012 roku, wg pozwu 19.08.2012 roku zgodnie z art. 14 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych UFG i PBUK, do momentu wystąpienia z przedmiotową sprawą, gdzie podniesiono dalsze roszczenia. Sąd zweryfikował przedstawione przez powódkę wyliczenie odsetek w kalkulatorze odsetek ustawowych na stronie

internetowej www.infor.pl uzyskując tą sama kwotę. Tę kwotę skapitalizowanych odsetek zasądził z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu /art.482 kpc / tj. 4 luty 2013r.

Reasumując Sąd zasądził kwotę 53678 zł/ 50 000zł+ 2938 zł+740 zł/ z odsetkami od dnia złożenia pozwu tj. 4 lutego 2013r, natomiast kwotę 80 120 zł od daty doręczenia pisma rozszerzającego żądanie. Wprawdzie w aktach brak jest dowodu doręczenia ale z pisma pozwanego z dnia 4 grudnia 2014r /k.208/ wynika, że co najmniej w tej dacie pozwany wiedział o piśmie powoda z dnia 26 listopada 2014r.

W sprawach o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym (uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia), oprócz zasądzenia określonej sumy Sąd może jednocześnie ustalić odpowiedzialność pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości. Po nowelizacji przepisów o przedawnieniu roszczeń z czynów niedozwolonych, także obecnie jest możliwość ustalenia odpowiedzialności za skutki wypadku na przyszłość. Teza uchwały SN z dnia 24 lutego 2009 r. sygn. akt III CZP 2/09, brzmi, iż pod rządem art. 4421 § 3 k.c. powód dochodzący naprawienia szkody na osobie może mieć interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości. W uzasadnieniu powołanego orzeczenia Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, iż choć istotnie w obecnym stanie prawnym wyeliminowane zostało niebezpieczeństwo upływu terminu przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody na osobie wcześniej niż szkoda ta się ujawniła, nadal aktualny pozostaje argument, iż ustalenie odpowiedzialności pozwanego na przyszłość ma na celu wyeliminowanie lub przynajmniej złagodzenie trudności dowodowych mogących wystąpić z kolejnym procesie odszkodowawczym z uwagi na upływ czasu pomiędzy wystąpieniem zdarzenia wywołującego szkodę, a dochodzeniem jej naprawienia. SN zaakcentował, iż aktualnie, gdy nie został w żaden sposób ograniczony czas, w jakim może ujawnić się szkoda na osobie prowadząc do powstania odpowiedzialności pozwanego za skutki danego zdarzenia, drugi, czy kolejny proces odszkodowawczy może toczyć się nawet po dziesiątkach lat od wystąpienia zdarzenia wyrządzającego szkodę. Trudności dowodowe z biegiem lat narastają, a przesądzenie w sentencji wyroku zasądzającego świadczenie odszkodowawcze o odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości, zwalnia powoda (poszkodowanego) z obowiązku udowodnienia istnienia wszystkich przesłanek odpowiedzialności podmiotu, na którym taka odpowiedzialność już ciąży. SN zwrócił też uwagę, iż ocena czy powód ma interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości z danego zdarzenia musi być dokonana każdorazowo z uwzględnieniem okoliczności konkretnej sprawy.

W niniejszej sprawie w ocenie Sądu nie zachodzi konieczność ustalania odpowiedzialności na przyszłość. Stan zdrowotny powódki jest ustabilizowany, nie wymaga leczenia inwazyjnego. Niemniej jednak cały czas wymaga diagnostyki okulistycznej i zabiegu przeszczepu rogówki, na który oczekuje. W przyszłości może też istnieć potrzeba operacji plastycznej blizn twarzy, które jak stwierdzili biegli są już stanem utrwalonym, ale bardzo dokuczają powódce pod względem psychicznym.

O kosztach procesu orzeczono na zasadzie art. 100 kpc. stosownie do którego w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą stosownie wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd w oparciu o względy słuszności może dokonać bądź wzajemnego zniesienia kosztów, bądź stosunkowego rozdzielania kosztów. Sąd nakazał ściągnąć od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa opłatę od pozwu od zasądzonego roszczenia (6.690zł) wobec zwolnienia powódki od kosztów sądowych i część kosztów wynagrodzeń biegłych w kwocie 785zł (150+319,7+315). Wobec częściowego uwzględnienia powództwa Sąd przyznał też powódce częściowo zwrot kosztów zastępstwa prawnego w wysokości 2000 zł.

SSO Maria Tokarz